

การแก้ไขปัญหานี้ออกระบบ อย่างบูรณาการและยั่งยืน

คณะกรรมการกำกับการแก้ไขปัญหานี้อินภาคประชาชน
กระทรวงการคลัง

รัฐบาลเดินหน้าแก้ไขปัญหานี้จนระบบให้ประชาชน

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2559 ได้มีมติเห็นชอบหลักการ เรื่อง การบริหารงานเพื่อการแก้ไขปัญหานี้ นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืนตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยมอบหมายให้กระทรวงการคลังดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “บริหารจัดการปัญหานี้นอกระบบด้านลูกหนี้และด้านเจ้าหนี้ ควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และมีความต่อเนื่อง”

แนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย 5 มติ

1. ดำเนินการอย่างจริงจังกับเจ้าหนี้ที่ผิดกฎหมาย โดยประชาสัมพันธิ์ให้เจ้าหนี้ระบบมาร่วมไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ และเข้ามาขออนุญาตดำเนินธุรกิจสินเชื่อในระบบให้ถูกต้อง และเร่งรัดการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. (พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 ได้มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2560)

2. เพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อในระบบให้กับลูกหนี้ระบบและประชาชนทั่วไป ได้แก่ การอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ “สินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ (สินเชื่อพีโอฟแนนซ์)” และการจัดตั้ง “หน่วยแก้หนี้ระบบ (Business Unit)” ภายในธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อให้คำปรึกษาปัญหานี้นอกระบบ และออกแบบผลิตภัณฑ์สินเชื่อแก้ไขปัญหานี้นอกระบบที่มีเงื่อนไขผ่อนปรน

3. ลดภาระหนี้ระบบโดยการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ โดยจัดให้มี “จุดให้คำปรึกษาปัญหานี้นอกระบบ” ณ สาขา ธ.ออมสิน และ ธ.ก.ส. ทุกสาขาทั่วประเทศ โดยธนาคารจะประสานงานกับ “คณะอนุกรรมการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ระบบประจำกรุงเทพมหานครหรือประจำจังหวัด” ซึ่งมีอธิบดีอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน หรือ อัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัด เป็นประธาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการไกล่เกลี่ยหนี้ระบบระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ระบบให้เกิดมูลหนี้ที่เป็นธรรม ก่อนที่ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. จะพิจารณาสินเชื่อเพื่อแก้ไขหนี้ระบบตามศักยภาพของลูกหนี้ระบบแต่ละรายต่อไป

4. เพิ่มศักยภาพของลูกหนี้ระบบ ลูกหนี้ระบบที่ไม่มีศักยภาพในการหารายได้หรือมีความสามารถในการชำระหนี้ต่ำ จะได้รับการสนับสนุนด้านการฟื้นฟูอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ

อย่างเข้มข้น ผ่านกลไกคณะอนุกรรมการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพการหารายได้ของลูกหนี้ระบบประจำกรุงเทพมหานครหรือประจำจังหวัด ซึ่งมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

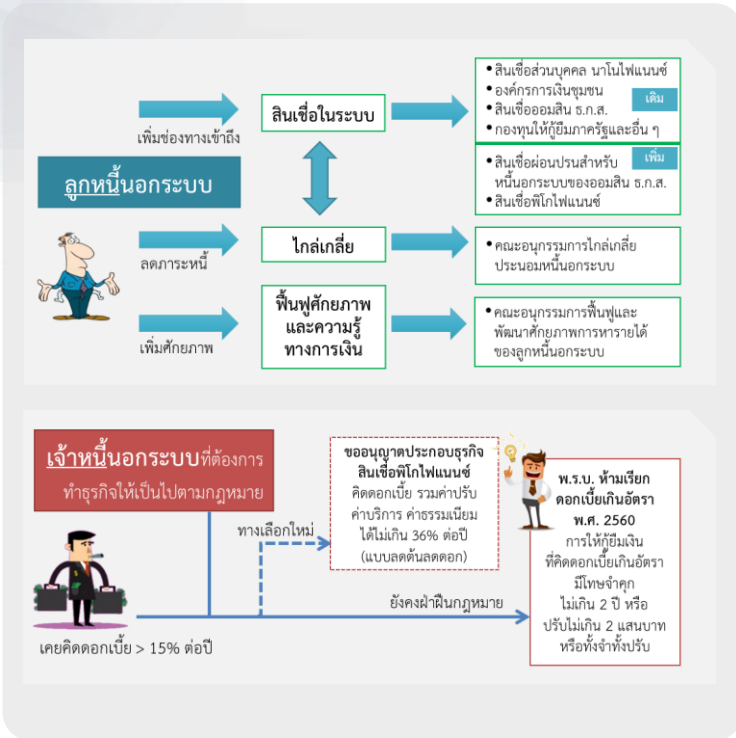
โดยมุ่งเน้นให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม ปลุกฝังความรู้และวินัยทางการเงิน รวมถึงฝึกอบรมอาชีพหรือทักษะฝีมือแรงงานอย่างเข้มข้น เพื่อให้ลูกหนี้มีศักยภาพในการหารายได้เพิ่มขึ้นอย่างแท้จริงจากการประกอบอาชีพที่ได้รับการอบรมนั้น ๆ ทั้งในภาคการเกษตร ธุรกิจการค้า หรือบริการ ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สถาบันการเงินเฉพาะกิจภาคธุรกิจเอกชน และสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้ อาจมีการพิจารณาให้ทุนสนับสนุนในการประกอบอาชีพตามแต่ความเหมาะสม ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้กลับไปเป็นหนี้ระบบอีก

5. สนับสนุนการแก้ไขปัญหานี้นอกระบบของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรการเงินชุมชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สร้างเครือข่ายองค์กรการเงินชุมชนเพื่อร่วมแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ เผยแพร่ความรู้และทักษะทางการเงินแก่ประชาชน และจัดทำฐานข้อมูลหนี้ระบบ

หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส.

แผนภาพสรุปหลักการ “การบริหารจัดการ
ปัญหาหนี้ในระบบด้านลูกหนี้และด้านเจ้าหนี้
ควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบ ครบวงจร
และมีความต่อเนื่อง”

การช่วยเหลือลูกหนี้นอกระบบ

ผู้มีหนี้นอกระบบทุกคนที่เป็นหนี้ด้วยเหตุสุจริตจำเป็น มีความเข้าใจ และให้การยอมรับกลไกของภาครัฐ ย่อมได้รับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา

จะได้รับการช่วยเหลืออย่างไร ?

- ช่วยเจรจาไกล่เกลี่ยประนอมหนี้กับเจ้าหนี้นอกระบบ
- พิจารณาสินเชื่อในระบบให้ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม
- ได้รับการฟื้นฟูศักยภาพการหารายได้ และสร้างวินัยทางการเงิน

จะติดต่อขอรับความช่วยเหลือได้ที่ ?

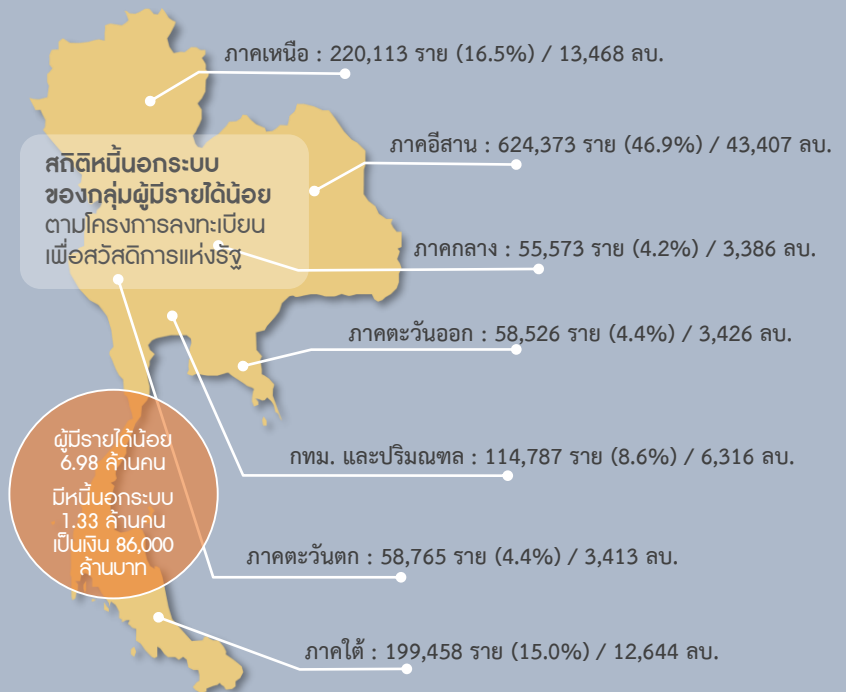
- ติดต่อได้ที่ “จุดให้คำปรึกษาปัญหาหนี้นอกระบบ” ณ สาขานาการออมสิน และ ธ.ก.ส. ทั่วประเทศ
- หากประสงค์จะไกล่เกลี่ยประนอมหนี้นอกระบบ ติดต่อโดยตรงที่สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย และการบังคับคดี ทุกจังหวัด

หนี้นอกระบบของคนไทย มีจำนวนเท่าใด ?

เป็นการยากที่จะสำรวจจัดเก็บสถิติหนี้นอกระบบของคนไทยได้อย่างครบถ้วน

อย่างไรก็ดี จากฐานข้อมูลของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เมื่อปี 2559 ที่ผ่านมา พบว่า ในจำนวนผู้มีรายได้ต่ำ (ผู้มีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี) ที่มีสิทธิ์รับเงินสวัสดิการทั้งสิ้น 6.98 ล้านคน เป็นผู้มีหนี้นอกระบบราว 1.33 ล้านคน คิดเป็นมูลหนี้นอกระบบรวม 86,000 ล้านบาท (เฉลี่ยรายละ 64,600 บาท)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

วินัยทางการเงิน : ภูมิคุ้มกันสำคัญสำหรับปัญหาหนี้นอกระบบ

วินัยในการใช้จ่ายและหารายได้

- ยึดหลักความพอเพียง พอประมาณ และรอบคอบ
- สมาชิกครอบครัวร่วมกันทำบัญชีครัวเรือนเป็นกิจวัตร
- ใช้จ่ายให้น้อยกว่ารายได้ ไม่ฟุ่มเฟือย
- เมื่อพบว่ามียาไรได้ไม่เพียงพอ ให้เร่งหารายได้เสริม
- เมื่อการประกอบอาชีพ การค้า การลงทุน เริ่มมีปัญหา ต้องรีบปรึกษาผู้รู้ อย่ายปล่อยให้ขาดทุนสะสมหรือหมุนหนี้ไปเรื่อย ๆ

วินัยการออม

- ปรับความคิดใหม่ “ต้องออมก่อนใช้”
- เมื่อมีรายได้ ให้แบ่งเป็นเงินออมก่อนราว 1 ใน 4 ส่วน
- ออมเงินไว้เพื่อใช้จ่ายกรณีฉุกเฉิน ให้ได้เป็นจำนวนเท่ากับ 3 - 6 เท่าของค่าใช้จ่ายต่อเดือน

วินัยในการก่อหนี้

- พึงระลึกเสมอว่า “เมื่อเป็นหนี้ต้องใช้หนี้”
- คิดก่อนเป็นหนี้ สร้างหนี้เมื่อจำเป็นเท่านั้น
- การกู้ยืมเงินในระบบอาจจะมีขั้นตอนยุ่งยากกว่า อนุมัติช้ากว่า แต่เป็นธรรมกว่ากู้ยืมนอกระบบ
- สินเชื่อพีโกไฟแนนซ์ เป็นเงินกู้ในระบบทางเลือกใหม่สำหรับประชาชน
- ใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่กู้ยืมเงินมาเท่านั้น และตั้งใจชำระหนี้ให้ตรงตามเวลาเพื่อรักษาประวัติที่ดีทางการเงิน
- หลีกเลี่ยงการขายฝากที่ดินกับนายทุน เพราะสุ่มเสี่ยงต่อการสูญเสียที่ดินได้โดยง่าย

วินัยในการปลดหนี้

- หยุดสร้างหนี้เพิ่ม เร่งสำรวจหนี้ทุกรายการ
- เจรจากับเจ้าหนี้แต่ละรายเพื่อลดอัตราดอกเบี้ย หรือขยายเวลาผ่อนชำระ หรือลดเงินงวดที่ต้องชำระ เป็นต้น
- ขอความช่วยเหลือเพิ่มเติมได้จากภาครัฐ

การปรับตัวของเจ้าหนี้นอกระบบ

หากเป็นเจ้าหนี้นอกระบบที่มีพฤติการณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ยืมสูงเกินกว่า 15% ต่อปี ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้กู้ยืม แก่ญาติมิตร นายทุนที่ให้กู้ยืมแก่คนทั่วไป หรือกลุ่มนายทุนผู้มีอิทธิพล ถือว่ากำลังกระทำผิดกฎหมาย แนะนำให้ปรับตัว ดังนี้

- เจรจาไกล่เกลี่ยหนี้นอกระบบกับลูกหนี้อย่างเป็นทางการ และปรับลดอัตราดอกเบี้ยลงเหลือไม่เกิน 15% ต่อปี
- ยื่นขออนุญาตประกอบธุรกิจสินเชื่อพีโกไฟแนนซ์ กับกระทรวงการคลัง

การประกอบธุรกิจสินเชื่อพีโกไฟแนนซ์

ผู้ยื่นขออนุญาตต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท ติดต่อยื่นเอกสารขออนุญาตประกอบธุรกิจได้ที่สาขาธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. ทั่วประเทศ หรือที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

เมื่อได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจแล้ว สามารถให้สินเชื่อแก่ประชาชนเฉพาะในเขตจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในวงเงินกู้รายละไม่เกิน 50,000 บาท โดยมีหรือไม่มีหลักประกันก็ได้ ทั้งนี้ สามารถเรียกดอกเบี้ยรวมค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม ได้ไม่เกิน 36% ต่อปี แบบลดต้นลดดอก (Effective Rate)

ขอคำปรึกษาปัญหาหนี้นอกระบบ/ อำนวยความเป็นธรรม

จุดให้คำปรึกษาปัญหาหนี้นอกระบบ : ติดต่อ ณ สาขาธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส. ทุกสาขา

ศูนย์ดำรงธรรม : ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด และศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ โทร. สายด่วน 1567

ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม (สนท.ยธ.) กระทรวงยุติธรรม : โทร. 0 2575 3344

ใกล้เคียงประนอมหนี้นอกระบบ

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน สำนักงานอัยการสูงสุด :

(1) กรุงเทพฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 2 ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ โทร. 0 2142 2034

(2) ต่างจังหวัด สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดี ทุกจังหวัด

ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม : โทร. 0 2887 5072 หรือ โทร. สายด่วน 1111 กด 79

ฟื้นฟูและพัฒนาสุขภาพการหารายได้ของลูกหนี้นอกระบบ

ปลัดจังหวัดทุกจังหวัด : ติดต่อ ณ ที่ทำการปกครองจังหวัด

สอบถามสินเชื่อพีโกไฟแนนซ์ และนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบของรัฐบาล

สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน (สพช.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกำกับและแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน โทร. สายด่วน 1359

ติดต่อหน่วยงาน